

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Majski odpotoval v Moskvo:

Izročitev angleških predlogov Rusiji

Na poti v Moskvo, kamor je odnesel predloge angleške vlade za vojaško sodelovanje, se je ruski poslanik v Londonu ustavil v Parizu, kjer je informiral poslanika Suriča o stanju pogajanj za ustanovitev splošnega o brambnega bloka

LONDON, 19. aprila. i. Angleško-ruska pogajanja so začasno prekinjena, da bi lahko ruska vlada zavzela stališče glede na predloge, s katerimi je poslanik Majski odpotoval v Moskvo. V Londonu ugotovljajo z velikim zadovoljstvom, da zavzema Rusija prijateljsko stališče napram Angliji, Franciji in Ameriki in da je ruski tisk prenehal kritizirati politiko zapadnih veselil.

PARIZ, 19. aprila. br. Francoski zunanji minister Bonnet je imel sredi daljši razgovor z ruskim poslanikom Suričem. Surič je poročal o vsebini razgovora, ki ga je imel na letališču Le Bourget z ruskim poslanikom v Londonu Majskim, ki potuje v Moskvo. Majski je svojega pariškega tovariša obvestil o sedanjem stanju pogajanj med Rusijo in Anglijo.

Rumunski demanti

Bukarešta, 19. aprila. e. Službeni krogi najbolj kategorično demantirajo v inozemstvu razširjene vesti, da se med Bukarešto in Moskvo vodijo pogajanja in da je bil zaključen poseben sporazum, po katerem bi lahko ruska vojska v primeru potrebe krenila preko rumunskega ozemlja. Ta vest je popolnoma neosnovana. Ob enem zatrjujejo, da so tudi vesti o skorajšnjem potovanju kralja Karola v inozemstvo brez vsake podlage.

Švica in Rusija

BERN, 19. aprila. br. Švicarski zvezni svet je sredi razpravljanja na pobudo nekakega poslanca o obnovi v diplomatskih odnosih z Rusijo. Po omenjenem predlogu bi se v tačem primeru znatno pove-

čala švicarska zunanja trgovina, zvezni svet pa se je postavil na stališče, da gospodarska vprašanja trenutno ne morejo biti razlog za tak korak, ki bi se tolmočil v prvi vrsti za mednarodnega političnega vidika.

Portugalska bo zvesta zvezi z Anglijo

Lizbona, 19. aprila. AA. List »Anotece« piše: Bodimo, kar smo vedno bili, zvesti zgodovini, zvesti angleški zvezi, zvesti duhovnim načelom, ki so doprinesli k veličini naše države na svetu.

List kritizira na to državo, ki se hočeje v mednarodni politiki uveljavljati s silo. Portugalska politika se ne bo menjala, ker je že določena po njeni mednarodni legi. List končuje z besedami: Ako bi se hotela polastiti norost starega kontinenta ter bi zašel v vojno, bo Portugalska na oni strani, ki jo od nje zahteva njena dolžnost. Vse drugo je absurdno.

Angleško-francosko letalsko sodelovanje

London, 19. aprila. i. Med Anglijo in Francijo je bil sklenjen dogovor o najtesnejšem sodelovanju francoskega in angleškega vojnega in civilnega letalstva. Obe državi sta se zavezali, da bosta medsebojno brezplačno oskrbovali vsa letala na svojem ozemlju.

Ameriška križarka na Malti

London, 19. aprila. br. Sredi listi objavili vest, da bo ameriška križarka »Omaha« prihodnji tork priplula na Malto. Ameriška vojna ladja bo ostala v tej angleški luki teden dni, najmanj do 2. maja. Križarka ima 7000 ton in je najmoderneje opremljena. Na ta način hočeta Amerika in Anglija pokazati svojo popolno solidar-

nov v okviru skupnih interesov za svetovni mir.

Obisk angleškega kralja v Ameriki

London, 19. aprila. i. Danes je izšlo uradno poročilo, da bosta angleški kralj in kraljica od 7. do 11. junija uradno obiskala Združene države in sicer na izrecno povabilo predsednika Roosevelta. Obisku pripisujejo v vseh političnih in diplomatskih krogih največji pomen.

Ameriška gospodarska mobilizacija

WASHINGTON, 19. aprila. br. Prezident Roosevelt je imel večeraj daljšo konferenco s člani vlade, ki imajo kabinetsko kompetenco nad ameriškimim borzami in drugimi gospodarskimi ustanovami. Razpravljali so o načrtu, ki bi naj se realiziral za primer vojne v Evropi. Po tem načrtu naj bi se boje zaple in uvedla stroga kontrola nad tečajem in v vsakem primeru preprečile prehude oscilacije, ki bi mogle resno ogroziti razvoj ameriškega gospodarstva.

V pričakovanju Hitlerjevega odgovora

Berlin, 19. aprila. w. Iz Londona poročajo: Sklicanje nemškega državnega zbora je izzvalo v angleški javnosti izredno veliko pozornost, ter so ga listi objavili v posebnih izdajah, kar dokazuje, s kolikim zanimanjem pričakujejo v angleških političnih krogih izjavo, ki jih bo podal kancelar Hitler na seji državnega zbora 28. t. m.

Istosčasno poročajo listi iz Pariza: Sklicanje nemškega državnega zbora za 28. aprila je glede na zapleteni mednarodni položaj zbudilo v francoski javnosti veliko

pozornost. Pariški listi opozarjajo da bo treba počakati še 10 dni, preden se bo zvedel nemški odgovor na Rooseveltovo poslanico.

Sklicanje velikega fašističnega sveta

Pariz, 19. aprila. e. Po vesteh iz Rima je Mussolini sklical za 28. aprila veliki fašistični svet, ki se bo torej sestel istega dne kakor nemški državni zbor. Ob tej priliki bo imel Mussolini velik govor, v katerem bo odgovoril na zadnjo poslanico Roosevelta. Sodijo, da se Mussolinijev govor ne bo dosti razlikoval od Hitlerjevega. Hitler in Mussolini, poudarjajo pariški listi, se nahajata pred veliko odgovornostjo. Srečna okoliščina je, da je do 28. aprila dovolj časa, da se stvar temeljito razmisli.

Angleški poskusi za zblizanje z Italijo

London, 19. aprila. e. V londonski javnosti se opaža nekakšno spremembo angleške politike napram Italiji. Kaže se želja, da bi se Anglija zopet približala Italiji. Tako poudarjajo nekateri listi, da je stališče Italije napram Rooseveltovi poslanici popolnoma drugačno kakor stališče Nemčije. V parlamentu je pomočnik zunanjege ministra v odgovoru na vprašanja opozicije izjavil, da je dobil ponovna zagotovila italijanske vlade, da se bodo italijanski protovojci umaknili iz Španije takoj po veliki paradi, ki bo 15. maja v Madridu. Nadalje je izjavil, da angleška vlada nima točnih podatkov niti o pošiljanju novih čet v Španijo niti o gradnji italijanskih letališč v Španiji. V tej politiki Anglije vidijo njeno stalno željo, da se približa nemški koncu osi, ko se čim bolj oddaljuje od drugega, da ne bi bila hkrati z obema državama osi v spora.

Madžarski obisk v Rimu

Snočni zdravici Mussolinija in Telekyja v Beneški palači

Rim, 19. aprila. e. Grof Teleky in grof Csaky, ki sta večeraj jutraj prispela v Rim, sta bila opoldne v avdienci pri kralju, popoldne pa sta imela prvi razgovor z Mussolinijem.

Na snočni večerji v Beneški palači je imel Mussolini govor in nazdravil Telekyju z naslednjimi besedami:

Drago mi je, ker lahko vas in grofa Csakya priščno pozdravim v Rimu, ki vas je sprejel s spontano simpatijo, s katero je vedno dokazoval čustva prijateljstva, ki vežejo italijanski narod z madžarskim. Odveč bi bilo poudarjati, kako so ta čustva iskrena in globoka. Italijansko-madžarsko prijateljstvo ima svojo dolgo zgodovino. Leta in dogodki so ga napravili vedno bolj solidnega in iskrenega. Italija je v zadnjih mesecih z zadovoljstvom dočkala, da so načela pravice, ki jih je dolgo in stalno zastopala v korist prijateljskega naroda, zmagala in ker je bilo Madžarski vrnjeno ozemlje in ljudstvo, ki ji je bilo odvzeto v nasprotju z vsemi načeli pravice. Z istim zadovoljstvom smo lahko ob nedavni priliki ugotovili, s kakšnim zaupanjem in duhom razumevanja in solidarnosti so prežeti odnosi med našima državama. Osnova teh odnosov so skupni interesi obeh držav ter močna volja, da se združita v vzdrževanje reda in mira, volja, ki jo je Madžarska ponovno dokazala s svojim pristopom k paktu proti kominterni, zaključenim prvotno med Italijo, Nemčijo in Japonsko. S tem aktom je bila ustanovljena nova zveza med Italijo in prijateljskimi državami ter Madžarsko. Madžarska je pa dala s tem dragocen prispevek k političnemu in socialnemu miru ter stabilnosti v srednji in podunavski Evropi v popolnem soglasju s cilji, ki so bistveni za italijansko politiko, ki je imela vedno globok smisel za realnost in voljo do pravice in miru, ki je gibalo osi Rim-Berlin ter našega sporazuma z Jugoslavijo. Zato ponavljam izraze neomajnega prijateljstva Italije napram vaši plemeniti drželi.

Grof Teleky je odgovoril:

Zelo sem vam hvaležen za prisrčne besede, s katerimi ste nas počastili. V nobenem drugem mestu ne čutim tako globoko kakor v večnem Rimu, kako je srečanje naših dveh zgodovinskih narodov volja same usode. Spomini na prijateljstva in tople manifestacije, ki so nam bile tu prirejane, nas navdajajo z močnim zaupanjem zaradi njihove spontanosti. Ta čustva imajo trajno vrednost. Dogodki zadnjih mesecev so napravili pot pravici madžarskemu narodu, za zaupanje in solidarnost, ki ste jo manifestirali, bomo od-

govorili na isti način, kadarkoli bo madžarski narod čutil, da italijanski narod tu od njega pričakuje. Dobro vemo, da Italija želi z močno voljo močno Madžarsko, naš bistveni interes pa je, da moč italijanskega cesarstva hitro doseže svoj vrhunec. Nas so združile globoke in vzajemne simpatije ter skupni interesi. Močna in neomajna volja za ohranitev miru in sodelovanje pri ustvarjanju resničnega miru nas bosta ohranila vedno združene. Ne obstoja ničesar, kar bi Madžarsko ločilo od bistvenih ciljev italijanske politike. Ugodni rezultati te politike se čutijo predvsem v Podonavju, ki se je začelo na osnove realne, umirjene, obzirne in modre akcije osi Rim-Berlin sanirati po 20 letih pretresov in negotovosti. Zvesti politiki osi, ki jo je Madžarska spontano sprejela, ne moremo dovoliti, da bi katerakoli država predstavljala našo nacionalno politiko metočno. Boljšega dokaza močnosti politike Rima, Berlina in Budimpešte ni mogoče dati, kakor je vedno boljši razvoj odnosa med vzajemnega spoštovanja med Budimpešto in Beogradom, tako v madžarskih kakor jugoslovenskih krogih. Ponavljajoče napotjeje zahvalo za vaše iskrene besede nazdravljam kralju Italiji in cesarju Abesinije ter njegovi zvišeni rodbini, kakor tudi vam z željo, da bi stalno naraščala veličina in slava italijanskega naroda.

Kentski vojvoda v Parizu

Le Bouget, 19. aprila. br. Kentski vojvoda in vojvodinja sta prispela večeraj dopoldne z letalom v Pariz. Tu bosta ostala dva dni.

Podaljšanje vojaške službe na Nizozemskem

AMSTERDAM, 19. aprila. br. Nizozemska vlada je izdala uredbu, po kateri se vojaški službeni rok podaljša od 11 na 24 mesecev. Nizozemska vlada je podzvela ta korak, da bi pridobila v čim krajšem času zadostno število vojaštva za ojačenje obmejnih postojank.

Papen poslanik v Ankari

Berlin, 19. aprila. e. Bivši nemški poslanik na Dunaju Papen je imenovan za nemškega veleposlanika v Ankari.

Vrnitev zaplenjenih ladij Španiji

Pariz, 19. aprila. i. Francoska vlada je sklenila vrniti Španiji 75 ladij, ki so bile zaplenjene v raznih francoskih lukah. Izvzete so le vojne ladje, glede katerih se še pogajajo.

Nemški pogoji za jamstvo varnosti Poljske

Nemčija je zahtevala priključitev Gdanska in dovoljenje za zgraditev avtomobilske ceste čez poljski koridor

RIM, 19. aprila. br. Sedaj je tudi italijanski tisk potrdil vesti o nemških zahtevah nasproti Poljski, ki jih je poljska vlada še pred veliko nočjo zavrnila. Tako pravi »Gazzetta del Popolo« v poročilu iz Berlina, da Poljska ni prav ukrenila, ko je odklonila nemške predloge, s katerimi bi se likvidirala med obema državama vsa sporna vprašanja, nastala po versailleski mirovni pogodbi. Nemčija je zahtevala, naj se Gdansk priključi v nemško državo in da naj ji Poljska dovoli zgraditev avtomobilske ceste preko koridorja. Nemčija pa bi dala Poljski za dobo 25 let

vsja jamstva za nedotakljivost njenih mej.

Estonski maršal pri Moscickem

VARŠAVA, 19. aprila. br. Estonski maršal Lajdoner je bil večeraj dopoldne pri maršalu Rydzku Smyglyju. Nato je obiskal šefa poljskega generalnega štaba generala Starowiecza, ministrskega predsednika Skladkowskega in zunanjege ministra Becka. Opoldne je bil v avdienci pri prezidentu Moscickem, ki ga je pridržal tudi na kosilu. Sredi gostu svečan banket.

Gafencovi razgovori v Berlinu

Berlin, 19. aprila. i. O večerajšnjih razgovorih rumunskega zunanjega ministra Gafencu z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom je objavil DNB kratek komunik, v katerem pravi med drugim: Zunanja ministra sta razpravljala o vprašanjih, ki se tičejo obeh držav. Razgovori so potekali v prijateljskem duhu in so pokazali popolno soglasje v vseh zadevah, o katerih sta odkrito razpravljala. Sredi je v Ribbentrop priredil Gafencu na čast slavnostno večerjo.

Sredi je zunanji minister Ribbentrop priredil na čast Gafencu banket, ki so se ga udeležili tudi rumunski poslanik Cruscicu ter višji uradniki rumunskega poslanstva, z nemške strani pa minister Krossig, general Keitel, general Milch ter državni podtajniki Weiszäker, dr. Ke-

pler in Wehrmann, nemški poslanik v Bukarešti Fabricius in drugi.

O priliki sprejema po večerji je Ribbentrop izrazil svoje prepričanje, da bo izmenjava misli doprinesla k poglabitvi in dobremu razvoju prijateljskih odnosov med Rumunijo in Nemčijo. Istovetni interesi Rumunije in Nemčije so najboljša osnova za plodno sodelovanje, ki daje najboljšo nado za bodočnost. Gafencu je izjavil, da je popolnoma prepričan glede uspeha svojega obiska, Nemško-rumunska gospodarska pogodba je bila osnovana na prejšnjih gospodarskih odnosih, ki so obstojali med obema državama. Pogodba daje osnovo za nove plodne metode v medsebojnih gospodarskih odnosih. V interesu obeh držav in interesu miru želimo organizirati vzajemno delo ter doseči popoln rezultat.

Dr. Maček o pogajanjih za sporazum

BEograd, 19. aprila. p. »Politika« objavlja izjavo, ki jo je dal dr. Maček nje-nemu sotrudniku ob priliki obiska predsednika vlade Cvetkovića v Zagrebu. Dr. Maček je dejal: Sporazum Hrvatov in Srbov je potreben za eno kakor za drugo stran in sicer ne le iz etičnih in socialnih razlogov, nego tudi iz geopolitičnih. Vedeti je treba, da sta tu dve doslej žal nasprotni nacionalni in državnoopravni ideji. Nočem se vsiljevati za sodnika, ker predstavljam

nasprotno stran, menim pa, da smo na eni kakor na drugi strani prišli do prepričanja, da se ti dve doslej nasprotni ideji moreta in morata znajti na enem tiru. Zato se giba tudi vse delo hrvatskega narodnega predstavnštva v zadnjih letih okrog sporazumevanja z zastopniki opozicije srbskega naroda, a sedaj v najnovejšem času tudi z zastopniki kr. vlade. Bog daj, da doživimo čim prej pozitivne rezultate.

Politični obzornik

Vesti brez cenzure

V beograjski reviji »Napred« čitamo: »Sediš zjutraj v kavarni in prelistavaš ob zajtrku časopise. Nič posebnega ni v njih. Zdi se ti, da je situacija kolikor toliko normalna... Pa vstopi nekdo, ki »vse ves«, Pomakne stol k tebi, se ozre na desno in levo, pa ti šepne v uho, »Ali veš, kaj je novega? Prav sedaj sem poslušal radio iz Londona...« Pa ti nabrenka novice, da se ti koža najezí. Na mah je slo tvoje dobro razpoloženje k vrugu. Vzmemirjen si. Odpraviš se domov in komaj čakaš, da pride čas, ko daje radio najnovejše vesti. Poslušaj z največjo napetostjo najnovejše vesti. Nič... Nestrpno čakaš na popoldanski list, toda tudi v tem ni niti sledu o oni senzaciji. S težavo se umiriš. — To so še dobronamerni lažnjivci, ki »starbovske« ljudi iz navade, iz dolgočasnja, iz lahkovernosti ali ker so živčno bolni. Ti niso nevarni, ker se lahko prepričaš, ako le malo premišliš, da so lažnjivi. To so — ustmene novine!... Čuvaj se, čitatelj! — zlasti v teh mrkljih časih — onih, ki »vse vedo«, ki so »informirani iz prve roke«, ki dobi-vajo vesti »iz najzanesljivejšega vira«. So ljudje, ki vedo več, kakor časopisne agencije. Vedo oni, česar ne vedo ne Havas, ne Reuter, ne Deutsches Nachrichten Büro. In kar misli Hitler in kar je komu povedal v privatnem razgovoru Chamberlain. Vedo, kaj misli naša vlada in kaj je Cvetković med štirimi očmi govoril z dr. Mačkom. Kakor vedo vse, kar je bilo, prav tako dobro vedo tudi vse, kar se bo zgodilo. Tako v Evropi, kakor v Ameriki in na Kitajskem. Naj se zdi vsemu svetu situacija zapletena, niemu je vse jasno in razumljivo. Poučuje te: »To ti je, dragec, tako... Zapomni si, kaj sem ti povedal!«

To so ti neke vrste ustmene novine, ki se ne predlagajo v cenzuro, niti ne čakajo na odobrenje državnega tožilca. Izhajajo v brežjevitih izdajah. Kot rubrika, v kateri sodeluje čitatelj, ki prečita, nekaj sam doda, pa da naprej. Pa so še druge vrste lažnjivci. Oni, ki lažejo načrtoma in z interesom. S prikritim namenom, pretkano in dobro pripravljeno. Njihova laž je dobro pripravljena, ne prihaja navno in neposredno, marveč iz tretje roke, često celo iz inozemstva. To so zlonamerni lažnjivci. Oni lažejo kot tuji agenti ali pa imajo kakšne osebne namene. Oni so sposobni, da uprežejo celo resen položaj svoje države v svojo službo. Njim ni mir in red lastne države svet. Oni širijo lažnjive vesti, povečujejo dogodke, jih namenoma pogrešno tolmačijo, izmišljajo si fantastične novice in povzročajo zmedo. Vse to delajo pod plaščem patriotizma in velike zaskrbljenosti za državo. A dejansko delajo svoje sebične račune, ako ne delajo celo za tuje novice. To so zastupjalci javnega mnenja, fabrikanti defetizma, povzročevalci panike in ribarji v kalni vodi. Pred propagando in akcijo teh in takih elementov se mora država braniti in to z vso odločnostjo!

Ti, čitatelj, si često njihova žrtve, ker veruješ v dobre namene in poštenje ljudi. In nimaj možnosti, da bi se pravilno poučil o situaciji. Po celem svetu vre in kipi na vseh koncih in krajih. Ne verjameš mnogo ne časopisom, ne radiu... Mora se ti vrniti zaupanje v javno besedo, pisano in govorno. Da tisk zopet prevzame svojo vlogo javne službe. Zakaj svobodno in pošteno časopisje je najboljša obamba pred rovarjenjem proti javnemu miru in redcu potom prišetavanja in sejalcev lažnjivih vesti...»

Kaj je država in kaj je rajh?

Graška »Tagespost« z dne 9. t. m. je objavila velikonočni članek, v katerem razlaga razliko med pojmom »država« in »rajh«. Tako-le razlaga ta dva pojma: »Rajh je več kakor država. Nemška država se končuje tam, kjer leži zidja nemške njive. Rajh pa sega mnogo dlje in obsega oni večji prostor, kjer so naseljeni drugi narodi in kjer je potrebno nemško vodstvo, ako se hoče, da tu zagospodujeta red in pravica.« »Rajh« je beseda, ki je nima noben drugi jezik in ki se zbog tega nikakor ne da pravilno prevesti na drugi jezik... Anglež pravi »empire«, toda to je čisto drugo pojmovanje o moči in gospodarstvu, kakor ono, ki ga Nemeč označuje s besedo »rajh«.

To tolmačenje je čisto novo. Dostaj se nas učili, da sta pojma »Staat« in »Reich« istovetna in da je razlika med njima samo ta, da je beseda »Staat« tujeja, romanskega izvora.

Usmrtitev nemškega vohuna v Franciji

Nancy, 19. aprila. AA. (Reuter). Večeraj so usmrtili Francoisa Grüneberga, obtožnega zaradi vohunstva v času septembarske krize. To je bila po svetovni vojni prva justifikacija francoskega državljanca zaradi vohunstva.

Borzna poročila.

Curib. 19. aprila. Beograd 10, Pariz 11.8075, London 20.8725, New York 446, Bruselj 74.95, Milan 23.45, Amsterdam 236.75, Berlin 178.50, Sofija 5.40, Varšava 64, Bukarešta 3.25.

Lepa manifestacija kulturne tvornosti

Komorni koncert kot druga prireditev letošnjega umetnostnega tedna

Maribor, 18. aprila. II. umetnostni teden, ta krepka manifestacija obsejane kulturne tvornosti, je v polnem poteku bogatega kulturnega programa. Nedeljski slovesni otvoritvi slikarske razstave v veliki dvorani Sokolskega doma je sledila sredi druge prireditve letošnjega (II.) umetnostnega tedna — komorni koncert v Narodnem gledališču, ki je bil žal bolj slabo obiskan, kar znova prinaša s kolkimi težavami se mora boriti v našem obsejane Mariboru ustvarjajoča umetnost.

Uvodoma je upravnik Narodnega gledališča dr. Radovan Brenčič točno ter izčrpnost razčlenil bilanco predvojnega in povojnega kulturnega, predvsem umetniškega snovanja v Mariboru. Splošno priznano dejstvo je, da je kakovostna stopnja povojnega gledališča precej višja nego predvojna, ko so uprizarjali pretežno razne operetne plehkoosti. Tudi v književnosti so sledovi predvojnega ustvarjanja precej pičli in medli. Slikarske razstave so si utirile svojo tradicijsko pot in veljavo šele v povojni dobi. Edino glasbena bilanca je bila v predvojnem Mariboru zadovoljivejša, četudi je pri tem izvzeta zborovska glasba. Ni pa mogoče primerjati predvojnega glasbenega življenja s skladateljskim ustvarjanjem sodobnih mariborskih glasbenikov, ki jim je dal mariborski umetniški klub z vsakoletnim razpisom nagrad za najboljšo skladbe precejšen podnet. In tako opažamo tudi v skladateljski tvornosti lep napredek. Dočim se je odzvalo lanskemu nagradnemu razpisu Umetniškega kluba sedem domačih skladateljev, se jih je letos 12. Nagrade so bile priznane po žiriji prof. K. Pahorju, L. Novaku, I. Turšiču ter M. Vrabcu. Nagradjene skladbe prvih treh so se izvajale na snočnem koncertu, razen tega še B. Arničev »Godalni kvartet«.

Vrednost in pomen nagrajenih skladb je dr. Brenčič označil v sledečih stavkih: Karol Pahor nam je že dobro znan, saj slišimo njegove zborovske skladbe na mnogih koncertih, lani pa smo imeli priložnost spoznati tudi njegov godalni kvartet, za katerega mu je bila ob lanskem razpisu Umetniškega kluba v Mariboru priznana prva nagrada. Letos je bil nagrajen njegov trio »Trije divertimenti« za flavto, oboo in fagot. Vsi trije stavki »Treh divertimentov« so kratki, pisani v preprosti obliki, zgrajeni na dvanaesttonski vrsti. Skladbo odlikuje živahnost v melodiki in ritmiki.

L. Novak je študiral glasbo na zagrebški glasbeni akademiji. Njegov godalni kvartet v enem stavku, ki je bil tudi nagrajen, je zgrajen na dveh temah. V nasprotju z običajem je prva tema kantile-

na, druga pa živahno ritmizirana. Ekspoziciji sledi namesto navadne izpeljave mala fuga z dvema temama, nato homofoni intermezzo, končno tretji del fuge. Repriza prinaša v svojem drugem delu harmonično in kontrapunktično varirani ter izprepleteni temi. Gre torej v splošnem za zadržan tematski razpored sonatne oblike, le na nekoliko svobodnejši način kakor pri tradicionalni klasični sonatni obliki.

I. Turšičev pihalni trio je eno njegovih manjših del. Sestoji iz treh krajših stavkov (Animé, Modere, Tres vif), ki so po lahkotnem sestavu pisani v smislu klasičnih divertimentov. Instrumentalna zasedba tega tria pa odgovarja sedanjim zasedbi francoskega pihalnega tria.

Četrta nagradjena skladba prof. M. Vrabca (Scherzo za veliki orkester) pa se iz tehničnih vzrokov ni mogla izvajati, ker ni na razpolago orkester.

Komorni koncertni program sta po končanem uvodnem pojasnilu g. dr. R. Brenčiča skladno, smiselno in mojstrsko izvajala ljubljanski godalni kvartet z Leonom Pfefferjem, Franjem Staničem, Karlom Jerajem in Gustavom Müllerjem ter ljubljanski komorni pihalni ansambel s Slavkom Korošcem, Brankom Flegom, Vavclavom Lanom in Ivanom Turšičem. Ljubljanski godalni kvartet je verodostojno, dinamično, toplo izvajal L. Novakov »Godalni kvartet v enem stavku« ter B. Arničev učinkoviti »Godalni kvartet« v treh stavkih (Allegro, Andante, Scherzo). Pri tem so znova pokazali svoje znane tehnične ter reprodukcijske spretnosti, ki so mu ustvarile sloves in umetniško veljavo. Ob njegovem dragocenem sodelovanju so tem lepše, veličastneje zazveneli akordi in toni domačih skladb.

Komorni pihalni ansambel iz Ljubljane je bil polno in odlično izvajal K. Pahorjeve »Tri divertimenta« za flavto, oboo in fagot s tremi stavki (Allegro moderato, Andante, Allegro vivace) in I. Turšičev »Trio« za oboo, klarinet in fagot v treh stavkih. Tudi ti skladbi sta bili uspešno interpretirani, zveneli sta prijetno, živahno, prisrčno. Pihalni ansambel je imenitno opravil svoje delo.

Godalni kvartet in pihalni ansambel sta žela za svoje mojstrsko izvajanje navdušeno priznanje občinstva, ki ga sicer ni bilo mnogo, ki pa je pokazalo tem plemenitejši smisel za lepote in krasote komorne glasbe. Podoba je, da si mora naš glasbeni Maribor šele ustvariti zanesljivo publiko, ki bo umela pravično in pravilno ceniti vrednote, ki nam jih nudi komorna glasba, zlasti če je vzšla na domačem torišču skladateljske tvornosti.

S pesmijo na našo severno mejo

Poleg Sokolov je priredilo v nedeljo izlet v obsejne kraje tudi pevsko društvo „Drava“

Ob meji, 19. aprila. Z meje nam pišejo: »V vašem listu ste poročali o lepem uspehu splošnoznanskega sokolskega izleta ob meji od št. Lija do Gornje Radgone. Omeniti pa bi bilo treba tudi nedeljski izlet vrh mariborskih »Dravašev«, ki so pod vodstvom svojega agilnega zborovodje g. Albina Horvata posejili naše izpostavnice obsejne točke in naselbine Spodnje Kungote, Gornjo Jarmino, Sv. Jurij ob Pesnici, Svečino, Jarmino, Sv. Jakob v Slov. goricah, Sv. Jurij v Slov. goricah in Sv. Lenart v Slov. goricah. Tako so tudi naši vneti »Dravaši« navezali stike z našim obsejnim ljudstvom ter ga prepričali, da mislimo na našo mejo, da skrbimo za njo.

Prav posebno uspešno se je uveljavil zbor v Svečini, kjer so se pevcu Dravaši pomešali med množico pred cerkvijo, kjer so ubrano odpeli nekatere izbrane narodne pesmi in budnice. Pri maši so nato tudi sodelovali z vrsto mašnih pesmi, ki so jih učinkovito odpeli.

Tudi v Jarolini so želi Dravaši s svojo pesmijo lep uspeh. Pred veliko množico Jarolinčanov ter okoličanov je odpel zbor celo vrsto pesmi in budnic, pevovodja g. Albina Horvat pa je naslovil na zbrano ljudstvo jednat bodri govori, ki ga je zaključil z vzklikom »Živela naša trdna meja, živela Jugoslavija«.

Pri Sv. Jakobu so ljudje z veseljem in zanimanjem obkrožili pevce, jih zadovoljni poslušali ter se z njimi razgovarjali. S sličnim uspehom so peli požrtvovalni Dravaši tudi pri Sv. Juriju v Slov. goricah in pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, kjer je priredil zbor dva nastopa in sicer v zgorjem in spodnjem delu trga.

Polni najlepših utisov z naše meje, kjer živi zaveden in krepak slovenski rod, so se vračali naši marjivi Dravaši v Maribor, obsejno ljudstvo od Sv. Jurija ob Pesnici do Sv. Jurija v Slovenskih goricah pa je z užitkom poslušalo našo lepo pesem, ki je zmagovito odmevala vzdolž severne meje.

Mariborske in okoliške novice

— **Zadovoljni inozemci.** »Delavska politika« poroča v št. 43: Cez praznike je prišlo v Maribor zelo mnogo inozemcev, ki imajo tukaj svoje sorodnike, prijatelje ali znance. Po vseh bližnjih gostilnah, ki so znane po dobri jedaji in sladki kapljici, jih je bilo polno. Prav kmalu so se razigrane volje pogovarjali z domačini, katerim niso mogli prehaliti prijetne domačnosti naših krajev in ljudi, najbolj pa človeških dobrin, ki so jih še deležni pri nas. Prav obdučevali so polne mlize zemeljskih dobrin. Ko so se vračali, si je nesel vsak s seboj lepo pisanko, kolikor je pač upal spraviti skozi strogo carino in čez mejo. V ponedeljek in torek je bil mariborski kolodvor poln teh odhajajočih gostov, ki so jih spremljali domačini in čakali pri plotu med obema kolodvoroma na odhod, ker pri inozemskih vlakih ni dovoljeno hoditi na peron. To je bilo stiskanje rok in pozdravljanja in skoro vsak odhajajoči s culo v roki je pravil našim ljudem za slovo: »Ja, vam gre dobro, vsega imate, kar si poželite in to še brez kart, mesa, kruha belega, maslene in črne, g. masla, volneno obleko, poceni vino in vse drugo.« Kako je pri njih, niso pravili, ker pač v inozemstvu nihče ne udriha po svoji lastni državi. A taki, ki niso za to posebej najeti in plačani, tudi pri nas niso delali propagande proti nam in proti naši državi. Bilo je sicer vmes tudi nekaj neokusnih godokov po gostilnah, toda pošteni in dostojni inozemci se v take stvari ne vmešavajo, kvečjemu renegati, ki nimajo ne svojega prepričanja, ne svoje časti in ne pravega občinstva, pač pa bogastvo, ki ni zraslo na poštenem delu.

— **Jadranska straža v Mariboru** se zahvaljuje g. Leopoldu Kusu, naredniku pri komandi arzenala v Djenovici, ki je poklonil Jadranski straži v Mariboru veliko sliko blagopokojnega kralja Aleksandra I. v admiralški uniformi, v kateri je naš nezpoznan kralj preminil. G. Kus je kralja Aleksandra I. večkrat spremljal na potovanjih po morju in je bil tudi med tistimi mornarji, ki so blagopokojnega kralja spremljali v Marseille.

— **Literarni večer.** Drevi priredijo člani Umetniškega kluba v Mariboru literarni večer. Izbrana poglavja iz svojih del bodo čitali Rudolf Golouh, Anton Ingolič, Jern Ledina, Ruža Lucija Petelinova, Radivoj Rehar, Franjo Roš in Vinko Žitnik. V ponedeljek dne 24. t. m. predvaja g. dr. Rudolf Kovyoski, sodnik iz Novega mesta o koveškem ozemlju.

— **Razne drobne.** Na podstrešju Smetanove ulice 34 so se pojavile podstrešne podgane in odnesle Koršičevim razne predmete, vredne okoli 800 do 900 din. Tudi v stanovanju Danijela Kordigela v Slovenski ulici 16 so se spazili neznanost stovilec, ki so stikali za denarjem. Zadovoljiti pa so se morali z možko uro znamke »Schaff-harsen«, vredno 1800 din ter z usnjato denarnico. Delavki Antoniji Rozman iz Dušanove ulice pa je izginila ročna torbica, v kateri je bilo 400 din gotovine. Policija temeljito poizveduje za tatovi in vlomilci. Pred nekaj gostilno v Studenci je skupina fantov pobila s koli na tla 25letnega ključavnikarja Iv. Sundmandia iz Peke. Šumandi je oblezal na cesti, še neizsledeni napadalcu pa so se porazgubili v razne smeri. Studenški orožniki so jim že za petami. V tvornico »Kovina« na Teznom so se vthotajili neznanzi zlikovci. Odmontirali so veliko kolo, ki so ga nato spravili v betnarski gozd, kjer so kolo razbili na posamezne dele, ki so jih spravili v pripravljene večere. Pri tem pa so jih zalotili studenški orožniki. Nekl. E. H. priznava soudeležbo. Orožniki poizvedujejo za ostalimi pajdaši. 19letni Franc Klajnsjek iz Vojašniške ulice si je pri padcu zlomil desno nogo. 35letni delavec državni železnice Franc Koren pa si je pri

padcu nalomil več reber. Oba se zdravita v bolnici. Vlomilci so izropali vinčarijo Elsbacherjevih na Placerskem vrhu. Odnesli so perilo, obleko in druge predmete, vredne skupno okoli 700 dinarjev. 3 letnega kočarskega sina Rudolfa Horvata iz Apeč je konj tako močno brcnil, da so fanta nezavestnega prepeljali v bolnico. Malo upanja je, da bi okreval.

— **Razočarani.** Kakor znano so se morali sročarji ob regulacijskih delih na Glavnem trgu preseliti prodajalci z južnim sadjem in deloma tudi drugi stojničarji na Trg svobode. Po končanem regulacijskih delih na Glavnem trgu pa jim je bil dodeljen prostor na zapadnem stoku pred Marijino soho. Kmalu pa je bilo čutili med posameznimi prodajalci južnega sadja nezapolnjenost, saj ni za nje Glavni trg sedaj to, kar je bil preje, ko je bil Glavni trg tržni trg, kamor so dan na dan prihajale mariborske gospodinje nakupovati in so se mimogrede ustavile tudi pri prodajalcih južnega sadja. Sedaj pa je Glavni trg izrazito prometno središče in gre tok mariborskih gospodinj pretežno mimo Glavnega trga po sosednjih ulicah proti Strossmajerjevemu drevoredu. Nekateri prodajalci južnega sadja so bili spričo tega razočarani. Zaradi tega so se obrnili na mestno poglavarstvo, da bi smeli nazaj na Trg svobode, kjer je ugodnejša in boljša kupčija. Te dni je mestno tržno nadzorstvo ustreglo njihovi želji in je nekatere prodajalce južnega sadja spet premestilo na Trg svobode.

— **Cigaretni ogorček zanetil ogenj.** Poročali smo o požaru, ki je upelnil hlev posestnika Davorina Lesjaka v Rušah. Orožniki so uvedli preiskavo, ki je dognala, da je nastal ogenj zaradi cigaretnega ogorčka, ki ga je neki 14letni deček vrgel iz neprevidnosti med listje, ki se je vnelo. Deček je skušal sicer ogenj pogasiti, kar se mu pa ni posrečilo.

— **Nasilnež.** V neki gostilni v Farni vasi pri Prevaljah je popilval 30letni Franc Kosik. Ko se je že precej nasukal rujne kapljice, je pričel vpiti in razgrajati. Ko so se pojavili orožniki in ga skušali pomiriti, jih je psoval in celo napadel. Orožniki so nasilneža aretirali ter ga izročili sodišču.

— **Paziše na kolese!** Tesarskemu pomočniku Ivanu Vidoviču iz Pesniškega dvora je izginilo izpred neke hiše v Marijini ulici kolo znamke »Puch« z evid. št. 2-134614. Ob kolo je prišla uradnica Frida Maček iz Meljske ceste 34. V Prešernovi ulici so ji odpeljali kolo znamke »Indiana« z evid. št. 2-25540. Tudi delavec Miha Sparos iz Smetanove ulice je prislonil svoje kolo pred hišo. Ko se je vrnil, ni bilo več kolesa na spregled. Kolo ima evid. št. 2-51570. V zadnjem času se v Mariboru sumljivo množijo primeri tatvin koles. Verjetno je, da je na delu posabna skupina grešnikov, za katere se zaima policija.

— **Vremenska sprememba.** Ozračje se je ohladilo, mestoma je ponekod deževalo, vrh Pece pa so se znova pojavili snežni možanci in pobelili vrhove Matjaževogore z novim snegom za 15 cm.

— **Lepa Vida» v Krčini.** Dne 23. tm. uprizarji smarješka sokolska četa v krčevinskih šoli »Lepo Vido«. Prizetec ob 15.

— **Ruska matiča,** podružnica v Mariboru, je imela te dni svoj občni zbor, ki ga je otvoril in vodil predsednik prof. Sokolov. Podružnica je marljivo delovala, člani so se prično posluževali društvene knjižnice. Pri volitvah je bil izvoljen pretežno dosedanji odbor s prof. Sokolovom na čelu.

— **Pri sreskem čestnem odboru v Mariboru** je razpisana služba uradnika s srednješolsko izobrazbo.

— **Kulturna vest.** V četrtek 20. t. m. predava v kemični dvorani tukajšnje realne gimnazije g. Jean Lacroix, profesor

francoščine na ljubljanski univerzi, o sodobni francoski književnosti.

— **Mariborske društvene novice.** V četrtek 20. t. m. je v prstorih Narodno strokovne zveze redni občni zbor Društva zasebnih in avtonomnih nameščencev. V nedeljo 23. t. m. je pri Orlu občni zbor Umetniškega kluba, v Narodnem domu pa zborovanje upokojencev. Drevi ob 20. v Reherjevi sobi predavanje gospe M. Jančičeve o temi »Žena in združništvo«.

— **Krvavo vasovanje.** V Ljubstavi je šel 17letni Vinko Smigovec vasovat. Ko je bil sredi najprijetnejše zabave, pa se je pojavil iz zasede očitno neki tekmeec in ga zabodel v hrbet. Smigovec je obležal ves krvav na tleh. Orožniki polvzdujejo za skrivnostnim napadalcem.

— **Nočno lekarniško službo** imata tekoči teden Minarikova lekarna na Glavnem trgu in Remsova lekarna na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste.

— **Slovenjebistriške novice.** Slovenjebistričani se še zmerom živahno zanimajo za usodo našega bivšega organista, ki je moral predložiti izjavo, da zapušta službo s 1. aprilom t. l., vendar pod pritiskom. Med Slovenjebistričani krozi v zvezi z organistovo zadevo najrazličnejše govoriče.

— **V tujino...** Drugi transport prekmurskih sezonskih delavcev je šel preko Maribora v Nemčijo. Odpotovalo je skupno 842 delavcev. Te dni sledi tretji transport.

— **Zivahnost se opaža v zadnjem času** v tranzitnem železniškem prometu z Nemčijo, ki je bil nekaj časa v precejšnjem zastoju. Poživilna prometna živahnost se opaža tostran in ostran meje.

— **Mariborski obrtništvu** proti sušmarstvu. Sročni so se sestali predsedniki in podpredsedniki raznih obrtniških organizacij v Mariboru, da zavzamejo svoje stališče proti sušmarstvu, ki ga povzroča zlasti moška kaznilnica in v zadnjem času zlasti mestna podjetja. V izprijeno debato so posegli Gustinčič, Sabeder, Rajher, Vahtr, Novak in Kumer. Sklenili so, da pošljejo posebno resolucijo ministru za trgovino in ministru pravde, v kateri so zavzeli svoje stališče zaradi sušmarstva mariborske kaznilnice. Obenem so sklenili poslati posebno deputacijo k županu zaradi mestnih podjetij, ki v zadnjem času izredno konkurirajo obrtništvu.

— **Vlom.** V noči na sredo so se pojavili v prostorih tukajšnjega merozisknega urada na Gosposveti cesti podjetni vlomilci, ki so potrgali mreže na oknih in odnesli razne predmete, fotografski aparat, več leč, razne povečave, stekla itd. Škoda znaša več tisoč dinarjev.

— **Absolventi** grovske akademije so imeli pri Povodniku svoj občni zbor. Poročali so predsednik Leopold Matek, tajnik Zalar, blagajnik Orel in Lorgjer za socialni in gospodarski osek. Klub šteje 136 članov. Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen Angel Preatini, za podpredsednika Joško Celofiga, tajnik Albert Murko, blagajnik Orel in tajnikova namestnica Božena Pretnarjeva.

— **Koder v bolnici.** Včeraj popoldne so prepeljali v tukajšnje bolnico razbojnika Kodra, ki je že pred tedni v celici odlomil kos železa na omrežju in ga pogoltnil. Kodra, ki je na ta način hotel priti v bolnico, da bi lažje pobežnil, so včeraj operirali.

— **Pomenki pod lipo...** P. S. magdalensko predmestje: Skušajte poizvedeti, kdo raznaša te govoriče. — L. R. Melje: Vemo, pa žal ne moremo...

— **Nočno lekarniško službo** imata ta teden Minarikova lekarna na Glavnem trgu in Remsova na vogalu Aleksandrove in Meljske.

Mariborsko gledališče

Sreda, 19.: Zaprt.

Četrtek, 20. ob 20.: Upniki — na plan! Red C. (Poozor! Sprememba.)

Sprememba repertoarja. Ker je ga. Mitrovičeva nenadoma obolela, se mora za četrtek napovedana zadnja predstava »Aide« odložiti. Namesto nje bo ponovitev komedije »Upniki — na plan! Abonma C ostane.

Prihodnja dramska novost na mariborskem odru bo P. S. Cajnkarjeva zanimiva drama »Poptoljeni svet«, ki je imela v Ljubljani izredno velik uspeh.

Iz Ljutomera

— **Film za šolsko mladino.** Vodstvo Sokolskega kluba se je tudi letos pobrigalo, da razveseli z lepim filmom naše malčke. Ze lani smo videli, kako lep uspeh je bil dosežen s predvajanjem filma »Kraljestvo Zlatoroga«, ko je deca okoliških šol napolnila dvorano Sokolskega doma ter se prijetno zabavala pri lepem filmu. Letos pa se bo 29. aprila predvajal v Sokolskem domu za šolsko mladino prekrasen film »Tovariši morja«, na kar vsa sosedna šolska vodstva opozarjamo. Predstava za mladino ljutomerskih šol bo ob 13., za mladino ljutomerskih šol bo ob 13., za mladinsko mlado 1 dan za osebo. Naše učiteljsko opozarjamo na važnost tega filma, ki bo podprl zemljepisni pouk, in ga prosimo, da opozori šolsko deca na te lepi poučni film.

— **Prosimo, vzri vse to tja v smeti.** Čemu bi delal zdaj, ko sem ustvaril »Aido«. Evo. Rossini je storil prav. Ko mu je bilo sedemintrideset let, je zaklical svetu: dovolj sem delal!

In kadar mu je Giuseppina prigovarjala, ji je odgovarjal: — Glej, Peppina, predobra si, skrbiš zame kakor za otroka. — Da, in sicer za porednega in trmastega otroka. — A pri vsem tem sem jaz v zlatih oblakih, kjer me ne more nobena stvar več ganiti. A ti si žena. Žene pa nikoli ne morejo celo uro misliti na eno stvar... Ne, ne... je ugovarjal Verdi svoji Peppini.

Slednjič je dejal Verdi nekega dne: — Dobro, če mi že ne daste miru, prinesi mi zamorca. — Zamorca? Kaj pa govoriš? — Seveda... Lahko je tudi iz čokolade. Prinesel so mu ga in ta zamorec je nekega dne vsial nad Shakespearjevim »Othellom«.

Prisrčen poslovilni večer režiserja Cotiča

Odličan uspeh Štandekerjeve drame „Prevare“ na tezenskem sokolskem odru

Tezno, 17. aprila. Z veliko vneto so pripravili naši sokolski diletanti uprizaritev Štandekerjeve drame »Prevare«, ki je bila uprizarjena v nedeljo popoldan kot poslovilna predstava režiserja br. Vojka Cotiča. Tudi to pot je imel režiser pri izbiri vloge posrečeno roko. Ivan Lemež (br. Cotič Vojko), Pepa Seiblerjeva, Tina (Gornikova), Lonka (Luknarjeva), Muihi (Turel), Tone (Vertačnik Karel), Treza (Mikolič Micka), Hana (Rokovec Mira) so se izkazali nad vse pričakovano, saj je ta drama za naše razmere precej trd oreh in zahteva od igralcev pravo življenje v življenju. Tudi ostali, gostje in prežarji, so zelo zadovoljivi. Navzoč je bil avtor g. Štandeker s soprogom in je dal igralcem potrebna navodila. Igralci — spočetka malo v tremi — so v drugem in tretjem dejanju bili tako na višini, da so želi tak aplavz, da občinstvo, ki je napolnilo dvorano, ni hotelo končati s poveljo.

V odmoru med prvim in drugim dejanjem je kratko raztolmačil vsebino žalogire društveni prosvetar br. Luknar, predstavil občinstvu avtorja drame in se mu zahvalil za nasvete glede izpeljave. Avtorju je bil med burnim ploskanjem izročeno lep sopek rdečih nageljnov. Nadalje je podaril zaslugе br. Vojka Cotiča, ki nastopa po 62-letni na tezenskih sokolskih deskah. Tudi njemu je bil poklonjen v imenu dramskega odseka sopek rdečih nageljnov. Predstave so se tudi udeležili številni zastopniki »Vzajemnosti« s predsednikom g. Vesližajem ml. Po predstavi je v posebni sobi Baričeve gostilne imenitno zabavala navzoče s svojim petjem s spremljevanjem na kitaro s. Mira, ga. Štandekerjeva pa je naslovila na diletante bodrilne besede k nadaljnemu delu. Dramatski osek naj bo na svoj uspeh ponosen.

V soboto zvečer je priredil »Sokol« svojemu marljivemu članu, telovadcu, vadičlju in režiserju br. Vojku Cotiču v Pulki dvorani poslovilni večer. Poleg Sokolov so se zbrali številni prijatelji br. Vojka, da se razvedrijo z njim, predno odide k vojakom. Lep večer bo ostal vsem v trajnem spominu. Br. Vojko je prejel skromno darilo kot dokaz ljubezni in uvidenosti za njegovo delo. Toplo besede v slovo sta mu spregovorila prosvetar br. Luknar in načelnik br. Seruga Franček. Prepričani smo, da se naš Vojko po odsluženem vojni roku zopet vrne, zdrav in vesel kakor vedno, v naše vrste. Zdravo!

Kolašice v Murski Soboti

Murska Sobotla, 18. aprila. Tudi v naši prekmurski metropoli imamo blaga, dobra arca, ki mislijo na bedne in uboge. Ta blaga murskosobotska arca imajo svoje plemenito torišče vrnico delujočih Kolašic, ki se lahko ponašajo z vidnimi sadovi svojih človekoljubnih prizadevanj. Na občnem zboru, ki ga je otvorila in vodila ga. Cedita Vavčeva, smo ob klenih poročilih razbrali sadove tega tihega, toda vztrajnega dela, ki je bilo v službi vzvišenih idealov ljubezni do pomoči potrebnih. Kolašice so vestno nabirale prispevke in jih pridno razdeljevale med reveže. To svoje nesebično delo ob meji hočejo nadaljevati tudi v novi poslovilni dobi.

Pri volitvah so si izvolile murskosobotske Kolašice pretežno dosedanji upravni odbor z go. C. Vavčevno na čelu. Želimo jim tudi v naprej čim lepših uspehov na polju domoljubnega idealizma ter plemenite človekoljubnosti.

cer, toda do njega goji največje spoštovanje. Gleda Giuseppini naravnost v oči. Vidi, da mu nekaj prikriva.

— Peppina, nikar mi ne laži... Povej, kaj se je zgodilo... Sicer pa, saj nisem otrok, da bi mi prikrivala resnico... Ali je Manzoni umrl?

Na to vprašanje Giuseppina ni odgovorila. Stopila je k Verdiju in ga objela. On je pa molče naslonil glavo na njeno ramo in tiho, tiho zahtel.

— Verdi joče — pravi Giuseppina tiho. — Ne, ne joče Verdi, temveč čisto navaden človek za velikanom.

Prišlo je tudi pismo grofice Maffei iz Milana, ki vabi Verdija, naj pride na pogreb. Verdi noče o tem ničesar slišati.

— Nočem, da bi drugi videli mojo bolest... Nočem na pogreb — pravi Verdi in se vrže v naslanjač. Pred njim so oživil spomini na slavnega velikana njegove domovine. Zatisnil je oči in zdelo se mu je, da čuti njegov objem, takrat ko ga je povabil k sebi. Velik duh je ugasil in veliko srce je nehale bitl. Umrl je velik Italijan. A zdaj? Truplo kakor vsako drugo. In on, Verdi, bi moral videti zdaj takega Manzonia? Nikoli! On kot glasbenik lahko reče z bogom pesniku. In ves razburjen pravi Giuseppini: — Veš kaj? Delal bom namestu njega... Nadaljeval bom delo... Tako bom nadaljeval njegovo delo in z njim bom v zvezi... To bo oddolžitve največjemu duhu Italije.

Verdi se je lotil dela in tako je nastal njegov

veličastni Requiem (maša zadušnica).

— Sam bom dirigiral ob obletnici njegove smrti — pripomni Verdi.

In še istega večera, ko je zvedel za Manzonijevo smrt, je jel komponirati »Requiem«. Prekinil je delo jutraj, ko je bil pogreb... Delal je vso noč. — Zdaj prekinem, ko Manzoni odhaja... Kadar odhaja velikani na svojo zadnjo pot... Zdaj je treba na kolenih moliti zanj.

Naslednjega dne je nadaljeval delo. In kako veličasten je ta Requiem, vreden in Manzoni in Verdija. Koliko bolesti in koliko ljubezni je v njem. A prihodnjega leta, nekega dne v maju, ko je bila cerkev sv. Marka v Milanu nabito polna ljudi, ob obletnici Manzonijeve smrti, je izkazal Verdi čast slavnemu geniju. Verdi stoji za dirigentskim pultom s taktirko v roki, da dirigira Requiem... Ljudje ne verjamejo, da Verdi dirigira.

— Da, neverjetno je to... zašepče Giuseppina. — Verdi ni hotel nikoli dirigirati. Ne morem vam povedati, koliko tisočakov je vrgel skozi okno s svojo trmo, govoreč vedno: — Ne... ne... Oh, nadaljuje Giuseppina, — kaj bi vam pravila. Plah je bil vedno. Nerodno mu je bilo pokazati se pred množico... Veste, čudak je... Toda za Requiem je dejal: Sam bom dirigiral... Evo, izkazati hočem čast Manzoniiju ne samo kot umetnik, temveč hočem doprinesiti žrtev tudi kot človek.

A zanj je bila največja žrtev dirigirati. Nastopil je samo trikrat. Samo jaz vem to, ki sem nje-

gova žena, kakšen je... In ko ga vidim tam gori, se mi zdi, kakor da se dviga v nebesa.

In tistega dne Verdi ni hotel delati. Nadaljeval je naslednjega dne in tako je ustvaril slavni Requiem in od takrat noče ničesar več slišati o drugih velikih delih. Brezuspšno mu prigovarjajo od vseh strani. Pošiljajo mu cele knjige libretov, on pa noče o tem niti slišati: vse zmeče v koš, potem pa pravi Giuseppini:

— Prosim te, vzri vse to tja v smeti. Čemu bi delal zdaj, ko sem ustvaril »Aido«. Evo. Rossini je storil prav. Ko mu je bilo sedemintrideset let, je zaklical svetu: dovolj sem delal!

In kadar mu je Giuseppina prigovarjala, ji je odgovarjal: — Glej, Peppina, predobra si, skrbiš zame kakor za otroka. — Da, in sicer za porednega in trmastega otroka. — A pri vsem tem sem jaz v zlatih oblakih, kjer me ne more nobena stvar več ganiti. A ti si žena. Žene pa nikoli ne morejo celo uro misliti na eno stvar... Ne, ne... je ugovarjal Verdi svoji Peppini.

Slednjič je dejal Verdi nekega dne: — Dobro, če mi že ne daste miru, prinesi mi zamorca. — Zamorca? Kaj pa govoriš? — Seveda... Lahko je tudi iz čokolade. Prinesel so mu ga in ta zamorec je nekega dne vsial nad Shakespearjevim »Othellom«.

VERDI

— Kaj te je pa prijelo, da hočeš prav danes novine? Evo, so dnevi, ko jih niti ne pogledaš, danes jih pa hočeš na vsak način čitati. Bolje bi bilo, da bi mislil na delo. Potem bi se vse ne dolgočasilo... Novine bi ti sploh ne bile potrebne... Končno, pripeti se, da človek danes ali jutri prečita v novinah vest, ki ga ne razveseli, potem je pa križ... Tako prečita človek vest o smrti dragga prijatelja ali velikana, ki mu je drag, in ki bi hoteli, da bi večno živel... In evo ti potem...

Verdi skomigne z rameni. Toda Giuseppina neumorno nadal